

Ба Шӯрои дисертациони
6D.KOA-012 назди Донишгоҳи давлатии
тиҷорати Тоҷикистон (Ҷумҳурии Тоҷикистон,
734061, ш. Душанбе, кӯчаи Деҳотӣ, ½)

ТАҚРИЗ

ба автореферати дисертатсияи Мирзоалиев Абдурашид Абдунабиевич дар мавзуи «Идоракунии рушди иқтисодии кадрӣ савдои чакана дар шароити ташаккули иқтисодии рақамӣ: назария, методология ва амалия», барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.12 – Иқтисодиёти меҳнат

Тамоюлҳои муосири ҷаҳонӣ иқтисод ва тиҷорат, ки бо ҷаҳонишавии бозорҳо, фаромиллӣ ва инчунин рушд ва ҷорӣ намудани фаъолонаи технологияҳои рақамӣ дар идоракунии алоқаманданд, барои рушди ширкатҳо, омилҳои рақобатпазирии онҳо имкониятҳои нави потенциалиро мекушоянд ва ҳамзамон сохтори тиҷоратиро ба таври назаррас тағйир медиҳанд. Дар татбиқи ин имкониятҳо, инчунин дар ташаккули инфрасохтори пешбурди тиҷорат дар шароити нав, ширкатҳои бузурги баландтехнологӣ, ки ба соҳибкорон дар соҳаи таҳияи нармафзор, системаҳои автоматикунӣ, платформаҳои тиҷорати электронӣ ва ғайра роҳ мекушоянд. Барои чунин ширкатҳои ТИ ҳатто бештар аз дигар иштирокчиёни бозор аҳамияти идоракунии сифат дар асоси истифодаи технологияҳои муосири идоракунии меафзояд. Ин тақрибан ба тамоми ҷанбаҳои идоракунии дахл дорад: сохтани сохторҳои ташкилии як намуди лоиҳа, шабака ё матритса, зеро ҳар як ширкати муштарӣ бо дархост ва ниёзҳои беназир воқеан як лоиҳаи алоҳида аст; баҳодиҳии фаъолият, ки на танҳо ба таҳлили нишондиҳандаҳои асосии молиявӣ, балки барои ноил шудан ба устувории стратегӣ ва рақобатпазирӣ нигаронида шудааст; идоракунии равандҳои бизнес, ки дар байни онҳо бояд ба равандҳои сифати маҳсулот, хизматрасонӣ, инчунин таълим ва рушди захираҳои инсонӣ ва бисёр ҷанбаҳои дигар диққати махсус дода шавад.

Муаллиф дуруст зикр намудааст, ки рақамикунонии савдои чакана

омили муҳими рушди иқтисодиёти миллӣ мебошад, ки дар он нақш ва мавқеи кадрҳои касбӣ ҳамчун василаи такмилдиҳандаи равандҳои фаъолияти тижорат ба ҳисоб мераванд.

Тавре қайд шудааст, таҷриба нишон медиҳад, ки дар шароити рақамикунонӣ сармояи инсониро метавон тақвият бахшид, агар унсурҳои муҳими ин чараён тавваҷҷӯҳи хоса зоҳир намуда бошем. Ин унсурҳо дар ташаккули сармояи инсонӣ нақши назаррасро касб намуда метавонанд. Бинобар ин, ба инобат гирифтани онҳо ба такмилёбиву ташаккули иқтидори кадрӣ заминаи мусоид фароҳам хоҳад овард.

Муаллифи диссертатсия, андешаҳои олимону мутафакронро комилан ҷонибдорӣ намуда, бо дарназардошти таҳқиқи мавзӯи нуқтаи назари хешро доир ба мафҳуми сармояи инсонӣ ифода намудааст: «Сармояи инсонӣ яке аз муҳимтарин омилиест, ки дар он тафаккури эҷодӣ, арзишҳои зеҳнӣ, маҳорату истеъдод, салоҳияту касбият ва иқтидори шахсият дар бозори меҳнат арзёбӣ мегардад».

Дар автореферат муаллиф зикр менамояд, ки раванди идоракунии иқтидори кадрӣ дар шароити ташаккули иқтисоди рақамӣ аз нишондиҳандаҳои захираҳои меҳнатӣ вобастагии зиёд дорад. Бинобар ин, ҳангоми таҳқиқ маълум намудааст, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нишондиҳандаҳои захираҳои меҳнатӣ, аз ҷумла афзоиши аҳоли бо суръат зиёд гардида, нисбати соли 2005 фарқият 3044,6 ҳаз.нафар ва тағйирот 1,44 маротибаро ташкил медиҳад. Дар навбати худ захираҳои меҳнатӣ 1760,0 ҳазор нафар ва қувваи корӣ истифоданашуда дар иқтисодиёт 1327,0 ҳазор нафар зиёд ба қайд гирифта шудааст. Ин тамоюлҳо аз он гувоҳӣ медиҳанд, ки бо истифодаи мақсадноки онҳо таъмини рушди иқтидори кадрӣ имконпазир мегардад. Аммо то ҳанӯз, истифодаи мақсадноки онро мушоҳида намудан шубҳаовар аст.

Ба андешаи муаллифи диссертатсия раванди дигаргуниҳою тағйирёбиҳо танҳо бо ҳузури нерӯи тавонноӣ созанда ва иқтидори кадрӣ

касбӣ натиҷа медиҳад. Дар шароити рақамикунонии босуръат технологияҳои рақамӣ амсилаи анъанавии равандҳои идоракунии корхонаҳоро дигаргун намуда, сатҳи даромаднокиро афзун ва фаъолияти бозорро ба таври мутлақ тағйир медиҳад.

Чи тавре, ки аз автореферат бар меояд диссертант дар кори илмӣ кушиш намудааст омӯзиши масъалаҳои назариявӣю методологӣ ва амалии идоракунии рушди иқтисодии кадрӣ савдои чакана дар шароити ташаккули иқтисоди рақамиро ба роҳ монда, дар ин асос самтҳои афзалиятноки рушду такомули иқтисодии кадрӣ соҳаи ниҳоят муҳими иқтисодиро таҳия намудааст.

Татбиқи тадбирҳо ва тавсияҳои пешниҳоднамудаи муаллиф имконият медиҳанд, механизми идоракунии рушди иқтисодии кадрӣ савдои чакана тақвият дода шуда, сатҳу сифати пешниҳоди хизматрасониҳо бамаротиб баланд бардошта шаванд.

Умуман, муаллиф таҳқиқоти илмиро бо риояи тамоми талаботҳои иҷроии он ба итмом расонидааст, ки он дорои аҳамияти илмию амалӣ мебошад.

Дар автореферат, ки новобаста ба ҷиҳатҳои мусбӣ, баъзе камбудихо низ ба ҷашм мерасанд:

1. Дар автореферат унсурҳои ба вучудоварандаи сармои инсонӣ дар шароити рақамикунонӣ нишон дода шудааст, аммо аз ҷониби муаллиф пурра шарҳу тавзеҳ дода нашудааст?

2. Гузариш аз стратегияи идоракунии SPOD ба стратегияи VUCA-и инсонро муаллиф муҳим шуморидааст. Аммо, татбиқи он дар савдои чакана нишон дода нашудааст?

3. Бояд тазаккур дод, ки раванди рақамикунонии босуръат дар тамоми соҳаҳои иқтисодӣ ҷумҳурӣ талаботҳои бо тадриҷ навро ба миён мегузорад. Манзур муаллиф нисбати талаботҳо нишон дода нашудааст?

Аммо, камбудиҳои пешниҳодшуда ба аҳамияти илмӣ таҳқиқот таъсири назаррас надоранд ва эътибори онро паст намекунад.

Умуман, диссертатсияи Мирзоалиев Абдурашид Абдунабиевич кори илмӣ пурра баанҷом расонидашуда ҳисобида шуда, дар асоси талаботи илмӣ- назариявӣ ва амалияи муосир анҷом ёфтааст ва ба талаботҳои ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллифи онро барои дарёфти дараҷаи доктори илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.12 – Иқтисодиёти меҳнат сазовор медонем.

Тақриздиханда:
доктори илмҳои иқтисодӣ,
профессори кафедраи молияи
Донишгоҳи давлатии молия
ва иқтисоди Тоҷикистон

Кошонова М.Р.

Имзои профессор Кошонова М.Р. -ро тасдиқ менамоем.

Сардори шӯъбаи кадрҳо ва
корҳои махсуси ДДМИТ

Шарипов У.А.

Суроға: 734067, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, кӯчаи Нахимов 64/14,
Донишгоҳи давлатии молия
ва иқтисоди Тоҷикистон
E-mail: m.koshonova@tgfeu.tj